

Negalima remtis bendru draudimu diskriminuoti dėl pilietybės, kai ginčijama medicinos prietaisų gamintojo sutarties su draudimo bendrove sąlyga, pagal kurią ribojama civilinės atsakomybės draudimo apsaugos teritorinė apimtis

2020 m. birželio 11 d. Sprendime *TÜV Rheinland LGA Products ir Allianz IARD* (C-581/18) Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendė, kad bendrasis draudimas diskriminuoti dėl pilietybės¹ netaikomas medicinos prietaisų gamintojo sutartyje su draudimo bendrove numatytai sąlygai, pagal kurią ribojama civilinės atsakomybės draudimo apsaugos geografinė apimtis taip, kad šis draudimas taikomas, tik kai žala dėl tokių prietaisų kyla vienos valstybės narės teritorijoje, nes pagal dabartinę Sąjungos teisę tokia situacija nepatenka į jos taikymo sritį.

2006 m. Vokietijos pilietei, gyvenančiai Vokietijoje, toje valstybėje narėje įdėti krūtų implantai, kuriuos pagamino Prancūzijoje įsteigta bendrovė *Poly Implant Prothèses SA* (toliau – PIP). Nuo 1997 m. PIP buvo pavedusi *TÜV Rheinland LGA Products GmbH* (toliau – *TÜV Rheinland*) pagal Direktyvą 93/42 dėl medicinos prietaisų² įvertinti jos gaminamų krūtų implantų projektavimo, gamybos ir galutinės kontrolės kokybės sistemą. Atlikusi kelis patikrinimus PIP patalpose *TÜV Rheinland* patvirtino kokybės sistemą ir atnaujino EB patikrinimo sertifikatus, užtikrinančius šių implantų atitiktį tos direktyvos reikalavimams.

Be to, PIP sudarė civilinės atsakomybės dėl tų implantų gamybos draudimo sutartį su bendrove AGF IARD, kurios teises perėmė *Allianz IARD SA* (toliau – *Allianz*). Toje sutartyje numatyta geografinė taikymo sritį apibrėžianti sąlyga, pagal kurią draudimo apsauga taikoma tik Prancūzijos metropolijoje arba Prancūzijos užjūrio departamentuose ir teritorijose patirtai žalai.

2010 m. *Agence française de sécurité sanitaire des produits de santé* (Prancūzijos sveikatos prekių saugos agentūra) nustatė, kad PIP pagaminti krūtų implantai buvo užpildyti nepatvirtintu pramoniniu silikonu. 2011 m. PIP likviduota. Be to, dėl PIP pagamintų implantų ankstyvo plyšimo rizikos ir dėl to, kad jų gamybai buvo naudojamas uždegimą skatinantis silikonas, 2012 m. *Bundesinstitut für Arzneimittel und Medizinprodukte* (Federalinis vaistų ir medicinos prietaisų institutas, Vokietija) rekomendavo tokius implantus turinčioms pacientėms kreiptis dėl prevencinio jų pašalinimo.

Kompetentingame Vokietijos teisme aptariama pacientė pareiškė ieškinį jai nekokybiškus krūtų implantus įdėjusiam gydytojui, *TÜV Rheinland* ir *Allianz*, reikalaudama solidaraus žalos atlyginimo su palūkanomis. Ji nurodė, kad pagal Prancūzijos teisę gali pareikšti tiesioginį ieškinį *Allianz*, nepaisant to, kad į draudimo sutartį įtraukta sąlyga, jog draudimo apsauga taikoma tik Prancūzijoje patirtai žalai, nes ši sąlyga prieštarauja Sąjungos teisei. Kai šis ieškinys buvo atmestas, ji pateikė apeliacinį skundą *Oberlandesgericht Frankfurt am Main* (Frankfurto prie Maino aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija); šis teismas suabejojo, ar minėta sąlyga suderinama su bet kokios diskriminacijos dėl pilietybės draudimu, numatytu SESV 18 straipsnio pirmoje pastraipoje, ir pateikė Teisingumo Teismui kelis prejudicinius klausimus.

¹ Numatytas SESV 18 straipsnio pirmoje pastraipoje.

² 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 93/42/EEB dėl medicinos prietaisų (OL L 169, 1993, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 12 t., p. 82).

Teisingumo Teismas pirmiausia nagrinėjo, ar SESV 18 straipsnio pirma pastraipa taikoma šioje byloje. Šiuo klausimu jis priminė, kad pagal suformuotą jurisprudenciją ši nuostata taikoma tik esant dviem kumuliacinėms sąlygoms: pirma, situacija, lėmusi nurodomą diskriminaciją, turi patekti į Sąjungos teisės taikymo sritį ir, antra, neturi būti jokios tai situacijai taikomos Sutartyse numatytos specialios taisyklės, pagal kurią draudžiama diskriminuoti dėl pilietybės.

Siekdamas patikrinti, ar šiuo atveju tenkinama pirmoji sąlyga, Teisingumo Teismas pirmiausia išnagrinėjo, ar pagrindinėje byloje aptariama situacija reglamentuojama Sąjungos teisės. Jis pažymėjo, kad Sąjungos antrinėje teisėje (būtent direktyvose 93/42 ir 85/374³) neegzistuoja jokia nuostata, pagal kurią medicinos prietaisų gamintojas privalo turėti civilinės atsakomybės draudimą, apimančią su tais prietaisais susijusias rizikas, arba kuria toks draudimas reglamentuojamas. Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad pagal dabartinę Sąjungos teisę medicinos prietaisų gamintojų civilinės atsakomybės už su tais prietaisais susijusią žalą draudimas nėra šios teisės reglamentuotas.

Antra, Teisingumo Teismas patikrino, ar situacija, lėmusi šioje byloje nurodytą diskriminaciją, patenka į SESV numatytos pagrindinės laisvės taikymo sritį, nes esama konkretaus ryšio tarp šios situacijos ir tos laisvės, dėl kurios minėta situacija gali patekti į Sutarčių taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal SESV 18 straipsnio pirmą pastraipą.

Pirmiausia, kiek tai susiję su Sąjungos piliečių laisvu judėjimu, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad aptariama pacientė nesinaudojo judėjimo laisve, nes ji reikalauja draudimo išmokos, kad būtų atlyginta žala, patirta dėl jos gyvenamojoje valstybėje narėje įdėtų krūtų implantų; vadinasi, nėra jokio konkretaus ryšio tarp pagrindinėje byloje nagrinėjamos situacijos ir šios laisvės. Toliau, kiek tai susiję su laisvu paslaugų teikimu, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad nagrinėjama situacija taip pat neturi konkretaus ryšio su šia laisve, nes, pirma, aptariama pacientė pasinaudojo sveikatos priežiūros paslaugomis savo gyvenamojoje valstybėje narėje ir, antra, aptariamą draudimo sutartį sudarė dvi toje pačioje valstybėje narėje, šiuo atveju Prancūzijoje, įsteigtos bendrovės. Galiausiai, kiek tai susiję su laisvu prekių judėjimu, Teisingumo Teismas pažymėjo, kad pagrindinėje byloje nagrinėjamas ginčas taip pat susijęs ne su pačiu prekių judėjimu iš vienos valstybės į kitą, nes aptariamų krūtų implantų gabenimui tarp valstybių nebuvo sudarytos jokios diskriminacinės kliūtys, o su taip gabenamų prekių padaryta žala. Todėl nagrinėjama situacija taip pat neturi konkretaus ryšio su laisvu prekių judėjimu.

Teisingumo Teismas nusprendė, kad ši situacija nepatenka į Sąjungos teisės taikymo sritį, kaip tai suprantama pagal SESV 18 straipsnio pirmą pastraipą, todėl ši nuostata netaikoma šioje byloje.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

[Visas sprendimo tekstas](#) nuo jo paskelbimo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

³ 1985 m. liepos 25 d. Tarybos direktyva 85/374/EEB dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų, reglamentuojančių atsakomybę už gaminius su trūkumais (OL L 210, 1985, p. 29; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 15 sk., 1 t., p. 257).